

1989, 4. ledna – Sdělení VONS č. 872 „Podnět A. Pernického ke stížnosti pro porušení zákona“ o podnětu Antonína Pernického ke stížnosti pro porušení zákona rozsudky Okresního soudu v Pardubicích a Krajského soudu v Hradci Králové, kterými byl odsouzen pro trestný čin výtržnictví k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Jak jsme již informovali (viz sdělení č. 785)¹, byl loni odsouzen k trestu dvou a půl roku odnětí svobody ve III. NVS Antonín Pernický, třicetiosmiletý dělník z Valašského Meziříčí, za konflikt s hlídkou VB na nádraží v Pardubicích, kde 1. 3. 1988 čekal na vlak při návratu z předchozího výkonu trestu. V souhrnném sdělení (č. 860-I-A-8)² jsme mylně informovali, že byl odsouzen za trestné činy hanobení republiky a jejího představitele (§ 103 tr. z.), hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele (§ 104 tr. z.) a hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198b tr. z.). Ve skutečnosti byl z těchto trestných činů pouze obviněn, a to proto, že se po zadržení v nádražní hale ve služební místnosti VB kriticky a hanlivě vyjadřoval o KSČ, Stalinovi a Husákovi. V průběhu trestního stíhání byly tyto trestné činy překvalifikovány a A. Pernický byl obžalován a odsouzen za trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona.³ Jak uvedl Antonín Pernický ve svém podnětu ke stížnosti pro porušení zákona z 21. 7. 1988, došlo k této změně právního posuzování proto, aby se zakryl politický podtext případu. Pro zdůvodnění této nové kvalifikace jeho jednání bylo zároveň stíhání rozšířeno o postih pro jeho chování v nádražní hale, kde si se skupinou mladíků krátil čas čekání na vlak cvičením kliků a karate.

Ve svém podnětu ke stížnosti pro porušení zákona poukazuje A. Pernický na to, že soud nevzal v úvahu, že chování v nádražní hale nelze kvalifikovat jako trestné činy výtržnictví, protože zde chyběl úmysl trestný čin spáchat, resp. chyběl úmysl přímo či nepřímo porušit zájem chráněný zákonem. Dále uvádí, že změnou právní kvalifikace a odsouzením pro výtržnictví, které je trestným

činem jen tehdy, je-li spácháno na místě veřejnosti přístupném nebo veřejně (tj. před více než dvěma osobami současně přítomnými), došlo k dalšímu porušení zákona: slovní konflikt ve služebně VB, místnosti veřejnosti nepřístupné, se odehrál jen za přítomnosti dvou příslušníků VB a zákonný znak veřejnosti tohoto trestného činu nebyl tedy naplněn. Také nebylo zákonné posuzovat jako trestný čin výtržnictví Pernického slovní útok na prezidenta republiky, neboť zákon nevyžaduje, aby tento skutek, jehož spácháním se naplňuje skutková podstata trestného činu hanobení republiky a jejího představitele podle § 103 tr. zákona, byl spáchán veřejně. A. Pernický měl tedy být odsouzen pouze pro snižování vážnosti prezidenta republiky podle § 103 tr. zákona; soud porušil zákon tím, že ho za tento skutek odsoudil jako za trestný čin výtržnictví a tím, že ho odsoudil za další výroky ve služebně VB a za chování v nádražní hale.

Krajský prokurátor v Hradci Králové JUDr. Josef Valenta dne 10. 10. 1988 podnět Antonína Pernického jako nedůvodný odložil.

Antonín Pernický jako zvláště nebezpečný recidivista – strávil totiž za obdobné verbální trestné činy ve vězení již více než deset let – ve III. NVS v NVÚ Valdice. Rovněž při výměře trestu postupoval soud jako u zvláště nebezpečného recidivisty: uložil mu trest v horní polovině nově vypočtené trestní sazby, která je o polovinu vyšší než u ostatních pachatelů (u trestného činu výtržnictví se trest ukládá v rozpětí 1 a půl až 3 roky). Podle zákona o ochranném dohledu uložil soud A. Pernickému zřejmě i ochranný dohled, jemuž bude podroben, stejně jako vedlejšímu trestu dvouletého zákazu pobytu v Pardubicích, po výkonu trestu, který za normálních okolností skončí 1. 9. 1989.⁴ Stanovená doba ochranného dohledu nám zatím není známa.

O případu Antonína Pernického jsme se dozvěděli náhodou. Je nám známo, že v čs. vězeních je mnoho lidí, které stihl podobný osud. Ukládání drastických trestů za údajné hanobení představitelů; k nimž čs. orgány činné v trestním řízení počítají v tomto případě i masového vraha Josefa Stalina, je v dnešním světě zcela ojedinělé. Příznačné pak je, že se čs. justice snaží alespoň částečně zastírat politickou podstatu těchto represí, které samozřejmě

souvisejí také s justičními vraždami a dalšími zločiny 50. let. Důsledkem je pak nové porušování zákona.⁵

Naše slovo vyřčené ve prospěch politického vězně Antonína Pernického, který strávil téměř polovinu svého dospělého života ve vězení, pravděpodobně nezmění jeho tragické postavení. Stovkám a tisícům lidí s podobnými osudy může pomoci jen důkladná proměna společenské atmosféry, prohloubení právního a historického vědomí a především zrušení, resp. novelizace politicky represivních ustanovení trestního zákona. Zveřejňováním takových případů, jako je případ A. Pernického, chceme k těmto společenským změnám přispět.⁶

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 1, s. 7–8.

POZNÁMKY

¹ Dokument č. 789.

² Dokument č. 864.

³ Obžalobu okresního prokurátora v Pardubicích ze 14. 4. 1988 a rozsudek Okresního soudu v Pardubicích z 10. 5. 1988 viz in: OS v Pardubicích, soudní spis k případu Antonína Pernického (spis. zn. 4 T 107/88) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 138/90.

⁴ Konec trestu byl chybně uveden, správné datum bylo 1. 9. 1990.

⁵ Pernický popsal svou perzekuci, poměry ve věznicích, kterými prošel, i reflexi polistopadového vývoje v dopisech a dalších textech uložených in: LP, Sb. VONS, inv. č. 239, sign. II/1 – II/12, kart. 40.

⁶ Pernický byl po pravomocném odsouzení převezen 28. 6. 1988 z vazby do NVÚ Valdice, 2. 8. 1989 pak byl přemístěn do NVÚ Mírov. Dne 24. 11. 1989 zamítl Okresní soud v Šumperku za předsednictví JUDr. Josefa Hasala žádost A. Pernického ze 13. 10. 1989 i jeho matky z 20. 9. 1989 o podmíněné propuštění. OS v Pardubicích, soudní spis k případu Antonína Pernického (spis. zn. 4 T 107/88) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 138/90. Na Pernického se nevztahovala ani amnestie prezidenta republiky Gustáva Husáka z 8. 12. 1989, na což upozornil v textu nazvaném „Politický vězeň Antonín Pernický“ ze 14. 12. 1989 Jiří Gruntorád. LP, Sb. VONS, inv. č. 239, sign. IV/4, kart. 40.

Dne 2. 1. 1990 byl Pernický rozhodnutím Okresního soudu v Šumperku za předsednictví Lubomíra Kozáka shledán účastníkem amnestie pre-

zidenta republiky Václava Havla z 1. 1. 1990 a byl mu prominut zbytek trestu ve výši sedmi měsíců a třiceti dní. OS v Pardubicích, soudní spis k případu Antonína Pernického (spis. zn. 4 T 107/88) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 138/90.